

STULECIE SADU ROZSTAJNEGO

Pod redakcją

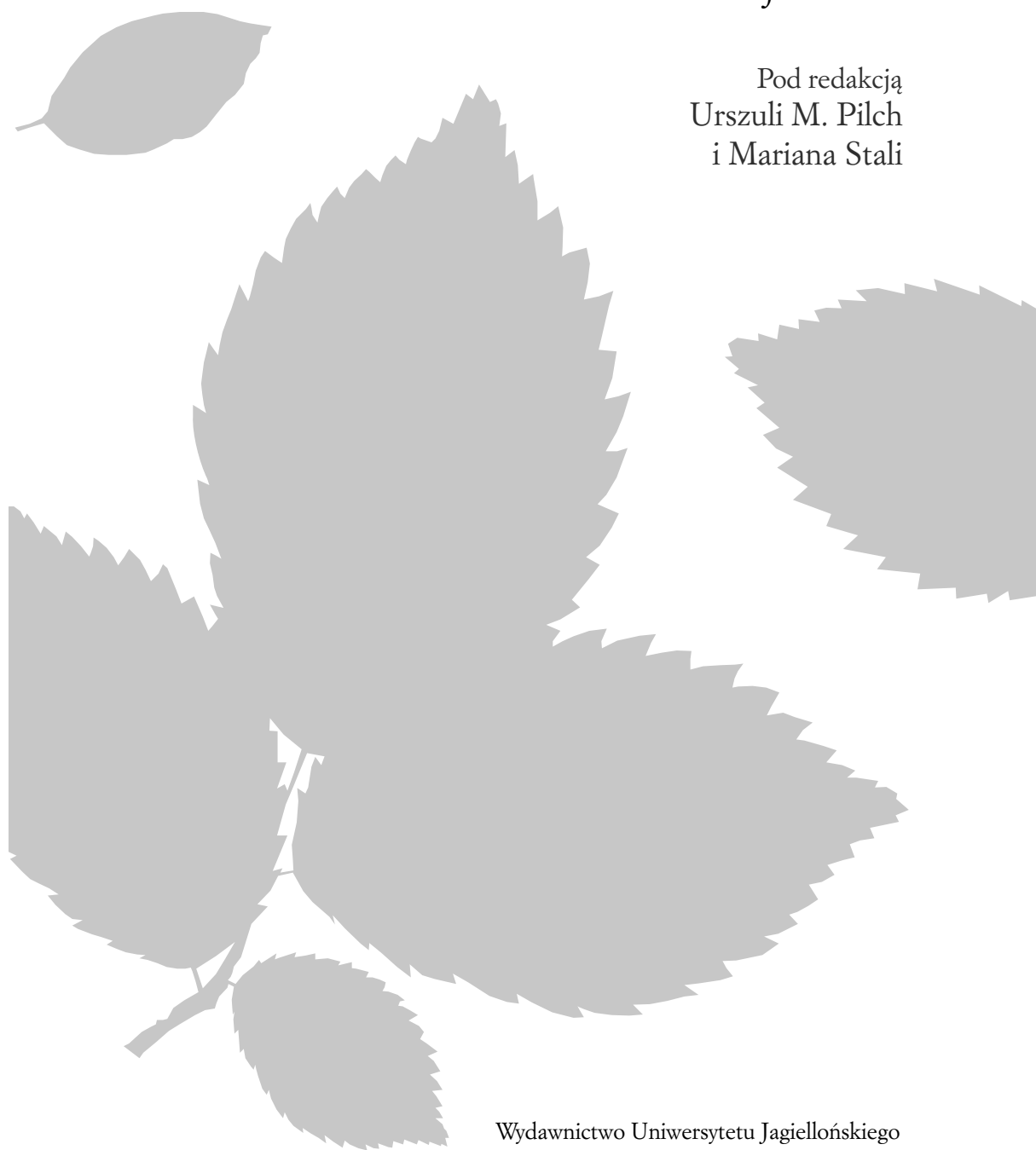
Urszuli M. Pilch i Mariana Stali

S T U L E C I E
SADU ROZSTAJNEGO

STULECIE *SADU ROZSTAJNEGO*

Pod redakcją
Urszuli M. Pilch
i Mariana Stali

Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego

Recenzent

dr hab. Danuta Opacka-Walasek, prof. UŚ

Projekt okładki

Paweł Sepielak

Książka dofinansowana przez Uniwersytet Jagielloński ze środków Wydziału Polonistyki

© Copyright by Marian Stala, Urszula M. Pilch & Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego

Wydanie I, Kraków 2014

All rights reserved

Niniejszy utwór ani żaden jego fragment nie może być reprodukowany, przetwarzany i rozpowszechniany w jakikolwiek sposób za pomocą urządzeń elektronicznych, mechanicznych, kopiujących, nagrywających i innych oraz nie może być przechowywany w żadnym systemie informatycznym bez uprzedniej pisemnej zgody Wydawcy

ISBN 978-83-233-3673-0

www.wuj.pl

Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego

Redakcja: ul. Michałowskiego 9/2, 31-126 Kraków

tel. 12-663-23-81, 12-663-23-82, fax 12-663-23-83

Dystrybucja: tel. 12-631-01-97, tel./fax 12-631-01-98

tel. kom. 506-006-674, e-mail: sprzedaz@wuj.pl

Konto: PEKAO SA, nr 80 1240 4722 1111 0000 4856 3325

Spis treści

Maria Podraza-Kwiatkowska , <i>Z rozważań nad tytułem Sad rozstajny</i>	7
Dawid Maria Osiński , <i>Momentałość i nawrotowość cyklu jako struktury wyrażania w Sadzie rozstajnym Bolesława Leśmiana, czyli po co Leśmianowi cykle poetyckie</i>	21
Anna Czabanowska-Wróbel , <i>Leśmian i powtórzenie. Tarcza wśród Poematów zazdrosnych</i>	53
Barbara Stelmaszczyk , <i>Leśmianowski „cień” – symbol rozszerzonej przestrzeni podmiotu</i>	69
Urszula M. Pilch , <i>Podmiot zamknięty w spojrzeniu. Sad rozstajny Bolesława Leśmiana</i>	85
Wojciech Owczarski , <i>Sen rozstajny</i>	101
Wojciech Gutowski , <i>Z księgi przeczuć. Wstęp do Leśmianowskiej poetyki marzenia</i>	117
Hanna Ratuszna , <i>„A ja ciągle czuję czyjś wzrok, przez otchłanie...” – o nastroju melancholijnym w Sadzie rozstajnym Bolesława Leśmiana</i>	137
Radosław Okulicz-Kozaryn , <i>Od wywołańców do oddaleńców. Poetycka bohema w Sadzie rozstajnym i jej antenaci</i>	159
Dorota Wojda , <i>Światło i mrok. Ekonomia poetycka Sadu rozstajnego</i>	167
Marzena Woźniak-Łabieniec , <i>Między mrokiem a światłem. Epistemologiczne peregrynacje podmiotu w wierszu Oczy w niebiosach (z cyklu Poematy zazdrosne)</i>	191
Bogusław Grodzki , <i>O widzeniach dziennych i epifaniach nocnych w Sadzie rozstajnym</i>	205
Paweł Próchniak , <i>Noc rozstajna (wrażenie)</i>	231
Małgorzata Okulicz-Kozaryn , <i>„Leżę na wznak na łące...” Leśmiana a młodopolskie wtajemniczenia w naturę</i>	243
Eliza Krzyńska-Nawrocka , <i>Ogród w Sadzie</i>	253

Marek Kurkiewicz , „Niechaj szumią, szemrzą, dzwonią chóry bezimiennych głosów...”. Akustyczny wymiar świata Sadu rozstajnego Bolesława Leśmiana	271
Ewa Kołodziejczyk , <i>Fonosfera Sadu rozstajnego</i>	293
Anna Spólna , <i>Dotyk i niedotykalne w Sadzie rozstajnym Bolesława Leśmiana</i>	305
Marzena Karwowska , <i>Wątki antropologiczne w Sadzie rozstajnym Bolesława Leśmiana</i>	321
Rafał Milan , Sidi-Numan – poemat (nie)zazdrosny o ciało? Leśmianowski głos na temat ciała (w poezji)	341
Michał Nawrocki , <i>Glossy do Nieznanej podróży Sindbada-Żeglarza</i>	351
Marian Stala , <i>Coś srebrnego dzieje się w chmur dali. Dziesięć uwag o księżycu w poezji Bolesława Leśmiana</i>	363
Bibliografia przedmiotowa w twórczości Bolesława Leśmiana. Wybór	379
Indeks	387

Z rozważań nad tytułem *Sad rozstajny*

W grudniu 1912 roku Bolesław Leśmian cieszył się już swoim pierwszym tomikiem poetyckim. Długo czekał na ten moment: debiutował przecież w „Wędrowcu” jeszcze w poprzednim stuleciu, w roku 1895. Z drukiem w czasopiśmie bywało różnie (szczególnie ostro traktowała go w pewnym momencie redakcja „Prawdy”), ale nawet Zenon Przesmycki nie wszystko mu drukował w „Chimerze”.

Właśnie Miriamowi zawdzięczamy wiedzę o procesie powstawania pierwszego tomu poezji Leśmiana. Zachowały się – przypominam dla porządku rzecz znaną – listy Leśmiana do Przesmyckiego, pisane w Paryżu. (Leśmian wiódł wówczas nieustabilizowany żywot poety cygana, zaciągającego nie zawsze zwracane pożyczki.) Niestety nie rozporządzamy listami Miriama do Leśmiana.

Można się z tych listów dowiedzieć na przykład, jak przedstawiała się sprawa honorarium. Leśmian informuje, że jego wydawca, Jakub Mortkowicz, zapłacił mu 100 rubli i obiecał drugą setkę po sprzedaży tomu. Poeta jest oburzony. Uważa, że jest to „honorarium dane właściwie dla opędzenia się od autora i załatwienia formalności, aby być w porządku”¹. Nie wie zapewne, że kilkanaście lat wcześniej nawet tacy twórcy jak Tetmajer czy Wyspiański wydawali swoje tomy własnym nakładem.

¹ B. Leśmian, *Utwory rozproszone. Listy*, zebrał i oprac. J. Trznadel, Warszawa 1962, s. 319. Także następne cytaty z listów będą pochodziły z tego wydania, strony będą podawane w tekście. Nie umieszczam daty listów, ponieważ są to z reguły odtworzone daty roczne 1911, 1912.

Od razu trzeba stwierdzić, że brak w tej korespondencji problemów czysto edytorskich: dotyczących okładki, rodzaju czcionek itp. Takie problemy nie były zapewne obce Leśmianowi, który dobrze znał ważnego w dziedzinie edytorstwa specjalistę Adama Półtawskiego. Nie mogło być w związku z tomikiem dyskusji na tematy edytorskie, ponieważ został on wydany w serii Jakuba Mortkowicza Pod Znakiem Poetów. Notabene tomik został wydrukowany kursywą, której Leśmian nie lubił. Zapewne wtedy poeta jeszcze nie wiedział, jak ważna to będzie seria wydawnicza. Warto wspomnieć o akcencie krakowskim. Tomik został wydany w Warszawie, ale wydrukowano go w Krakowie, u Anczyca.

Najważniejszymi tematami listów Leśmiana do Miriama są dobór wierszy i problem tytułu. Zajmiemy się wyłącznie tytułem.

Móc śledzić proces powstawania tytułu to niezwykła i nie tak częsta okazja. Badacze paratekstów, w tym tytułów, chętnie uwzględniają korespondencję jako ważne świadectwo samego autora (Gérard Genette na przykład poświęca jej osobny podrozdział²). Leśmiana nie interesują problemy istotne dla teoretyków, takie jak odpowiedniość tytułu wobec całości tomu, wobec tytułów zawartych w zbiorze itp. Listy Leśmiana do Miriama, uznanego i cenionego krytyka (to ważne!) są przede wszystkim znakomitym komentarzem do własnej twórczości. Wybór tytułu sprzyja takim rozważaniom. Jest to moment autorefleksji; moment, w którym wzrasta autoświadomość twórcza, potrzeba określenia siebie jako poety, konieczność zaprezentowania dzieła innym. W większym stopniu niż przy pisaniu utworu uwzględnia się odbiorcę. I wszystko to trzeba zmieścić w krótkiej formule, najlepiej – metaforycznej, stworzyć odpowiedni „minitekst”, jak tę formułę nazywa Henryk Markiewicz³.

Zanim przejdziemy do właściwego tematu, proponuję krótką informację o tytułach tomików poetyckich około roku 1912.

Tytuły formalne (lub jak chce Danuta Szajnert – rematyczne⁴) i tytuły tematyczne (często metaforyczne) występują obok siebie już w pozytywizmie. Adam Asnyk ogłaszał *Poezje* z numerami tomów. Ale Felicjan Faleński, Maria Konopnicka i inni miewali interesujące pomysły, na przy-

² G. Genette, *Seuils*, Paris 1987.

³ H. Markiewicz, *Tytuły dzieł literackich* [w:] tenże, *Zabawy literackie dawne i nowe*, Kraków 2003, s. 20.

⁴ Danuta Szajnert proponuje – za Genettem – następujące terminy związane z tytułem: „tematyczny (ten utwór mówi o...) i rematyczny, albo formalny – odnoszący się najczęściej do kwalifikacji gatunkowej tekstu (ten utwór jest...)”. D. Szajnert, *Intencja autora i interpretacja – między inwencją a atencją. Teksty i parateksty*, Łódź 2011, s. 218. Książka zawiera obszerną bibliografię.

Bibliografia przedmiotowa twórczości Bolesława Leśmiana Wybór

- Andrzejewski A., *Poezja Leśmiana*, „Pion” 1937, nr 47.
- Balbus S., *Oksymoroniczne gry intertekstualne – Leśmian*, „Ruch Literacki” 1990, z. 4–5.
- Bańka K., *Pantera Bolesława Leśmiana w świetle Bataille’owskiej koncepcji doświadczenia wewnętrznego* [w:] *Leśmian nowoczesny i ponowoczesny*, red. B. Grodzki, D. Trześniowski, Radom 2012.
- Bielik-Robson A., *Duch powierzchni. Rewizja romantyczna i filozofia*, Kraków 2004.
- Błoński J., *Bergson a program poetycki Leśmiana* [w:] *Studia o Leśmianie*, red. M. Głowiński, J. Sławiński, Warszawa 1971.
- Boniecki E., *Archaiczny świat Bolesława Leśmiana. Studium historycznoliterackie*, Gdańsk 2008.
- Brzostowska-Tereszkiewicz T., *Sofia zaklęta w baśniową carewnę. „Piesni Wasilisy Priemudroj” Bolesława Leśmiana wobec rosyjskiej poezji symbolistycznej*, „Pamiętnik Literacki” 2003, z. 3.
- Coates P., *Identyczność i nieidentyczność w twórczości Bolesława Leśmiana. Studium o tautologii, paradoksie i lustrze*, Warszawa 1973, 1986².
- Cockiewicz W., *Metaforyka Leśmiana (Analiza lingwistyczna)*, Kraków 2011.
- Czabanowska-Wróbel A., *Baśń jako światopogląd. Baśń i baśniowość w twórczości Leśmiana*, w: *taż, Baśń w literaturze Młodej Polski*, Kraków 1996.
- Czabanowska-Wróbel A., *Pieśni nie o sobie. U początków poezji Bolesława Leśmiana* [w:] *Lektury polonistyczne*, t. 2, *Od realizmu do preekspresjonizmu*, red. G. Matuzsek, Kraków 2001.
- Czabanowska-Wróbel A., *Złotnik i śpiewak. Poezja Leopolda Staffa i Bolesława Leśmiana w kręgu modernizmu*, Kraków 2009.
- Czaplejewicz E., *Poezja jako dialog*, Warszawa 1981.
- Czaykowski B., *From rhythm and metaphysics to intonation, experience and gnosis. The Poetry of Bolesław Leśmian, Aleksander Wat and Czesław Miłosz* [w:] *The Mature Laurel. Essays on Modern Polish Poetry*, ed. A. Czerniawski, Chester Springs, PA 1991.

- Dobrowolska K., *Budowniczy złotych mostów. Leśmian i retoryczna krytyka metafor*, Warszawa 2014.
- Dybciak K., „Ogród oderwany od przyczyny” – Bolesław Leśmian [w:] *Poeci dwudziestolecia międzywojennego*, red. I. Maciejewska, Warszawa 1982.
- Dybciak K., „Wieczne odjazdy ku krańcom istnienia...”. *Ontologia Leśmiana* [w:] tenże, *Gry i katastrofy*, Warszawa 1980.
- Dybciak K., „Wywalczyć cudaczne prawo bytu...”. *Antropologia Leśmiana*, „Twórczość” 1978, nr 5.
- Dybel P., *Lacan i Leśmian – dwa zwierciadła* [w:] tenże, *Urwane ścieżki. Przybyszewski – Freud – Lacan*, Kraków 2000.
- Fazan K., *Leśmianowskie epifanie sceniczne. O baśniach mimicznych* [w:] *Twórczość Bolesława Leśmiana. Studia i szkice*, red. Tomasz Cieślak, Barbara Stelmaszczyk, Kraków 2000.
- Fazan K., *Projekty intymnego teatru śmierci*, Wyspiański, Leśmian, Kantor, Kraków 2009.
- Flis-Czerniak E., *Żywioły melancholii, czyli „nad brzegiem żałoby...”*. *Wyobrażenia melancholijna we wczesnej twórczości Bolesława Leśmiana* [w:] *Leśmian nowoczesny i ponowoczesny*, red. B. Grodzki, D. Trzeźniowski, Radom 2012.
- Fostowicz-Zahorski M., *Świat bez prawdy: poezja jako światopogląd*, Zielona Góra 2003.
- Głowiński M., *Leśmian – sen* [w:] tenże, *Prace wybrane*, red. R. Nycz, t. 4, *Zaświat przedstawiony. Szkice o poezji Bolesława Leśmiana*, Kraków 1998.
- Głowiński M., *Leśmian, czyli poeta jako człowiek pierwotny* [w:] tenże, *Zaświat przedstawiony. Szkice o poezji Bolesława Leśmiana*, Kraków 1998.
- Głowiński M., *Słowo i pieśń (Leśmiana poezja o poezji)* [w:] tenże, *Zaświat przedstawiony. Szkice o poezji Bolesława Leśmiana*, Kraków 1998.
- Głowiński M., *Wiersze Bolesława Leśmiana. Interpretacje*, Warszawa 1971.
- Głowiński M., *Zaświat przedstawiony. Szkice o poezji Bolesława Leśmiana* [w:] *Prace wybrane*, t. 4, red. R. Nycz, Kraków 1998.
- Gorczyńska M., *Miejsca Leśmiana. Topika recepcji krytycznoliterackiej*, Kraków 2011.
- Grodzki B., *(Neo)Gnostic Inspirations in the Poetry of Bolesław Leśmian* [w:] *Poets of the Past. Poets of the Present For the Ghosts. Echoes of Past Poets in Modern and Contemporary Poetry*, red. M. Szuba, T. Wiśniewski, Gdańsk–Sopot 2013.
- Grodzki B., *Leśmianowska baśń nowoczesna. O „Przygodach Sindbada Żeglarza” Bolesława Leśmiana*, Lublin 2012.
- Grzelak A., *Gdzie mieszka Anioł Leśmiana? Epifania spotkania w wierszu „Anioł”* [w:] *Anioł w literaturze i kulturze*, t.1, red. J. Ługowska i J. Skawiński, Wrocław 2004.
- Gutowski W., *Leśmianowski eros w poetyckich cyklach zamknięty* [w:] *Leśmian nowoczesny i ponowoczesny*, red. B. Grodzki, D. Trzeźniowski, Radom 2012.
- Gutowski W., *Poezja Bolesława Leśmiana a mity erotyczne Młodej Polski* [w:] tenże, *Nagie dusze i maski (o młodopolskich mitach miłości)*, Kraków 1992.
- Jakubczak N., *Konstruowanie podmiotu lirycznego w cyklach Bolesława Leśmiana i Bohdana Ihora Antonycza* [w:] *Polski cykl liryczny*, red. K. Jakowska, D. Kulesza, Białystok 2008.

- Januszewski M., „*Ballada o dziadowskim Dasein*”, czyli *Leśmian o ludzkim zapomnieniu bycia* [w:] *Leśmian nowoczesny i ponowoczesny*, red. B. Grodzki, D. Trzeźniowski, Radom 2012.
- Jarzyna A., *Bez-imię („Dziewczynny”)* [w:] *Leśmian nowoczesny i ponowoczesny*, red. B. Grodzki, D. Trzeźniowski, Radom 2012.
- Jastrun M., *Na krańcach, czyli o poezji Leśmiana* [w:] tenże, *Między słowem a milczeniem*, Warszawa 1979.
- Karpowicz T., *Poezja niemożliwa. Modele Leśmianowskiej wyobraźni*, Wrocław 1975.
- Karwowska M., *Prapamięć uśpiona. Świat wyobrażeń Bolesława Leśmiana*, Warszawa 2008.
- Kęsikowa U., *Leksyka roślinna w poezji Leśmiana* [w:] *Twórczość Bolesława Leśmiana. Studia i szkice*, red. T. Cieślak, B. Stelmaszczyk, Kraków 200.
- Kęsikowa U., *Słońce w poezji Bolesława Leśmiana*, „Gdańskie Studia Językoznawcze” 2000, t. 7, s. 36.
- Klimczaka M., *Funkcja neologizmów w kreowaniu poetyckiego obrazu świata Bolesława Leśmiana*, „Poradnik Językowy” 2001, z. 4.
- Kluba A., *Autoteliczność – referencyjność – niewyraźność. O nowoczesnej poezji polskiej (1918–1939)*, Wrocław 2004.
- Kluba A., *Niezrozumiałe – nienazwane – nowoczesne. Leśmian i Iwaszkiewicz – dwa modele poetyckiej niewyraźności* [w:] tenże, *Autoteliczność – referencyjność – niewyraźność. O nowoczesnej poezji polskiej (1918–1939)*, Wrocław 2004.
- Korotkich K., *Metamorfozy Leśmianowskiego człowieka* [w:] *Twórczość Bolesława Leśmiana. Studia i szkice*, red. B. Stelmaszczyk, T. Cieślak, Łódź 2000.
- Kowalewska M., *Od kontynuacji do stylizacji. Wiersze balladowe Bolesława Leśmiana wobec tradycji gatunku*, „Pamiętnik Literacki” 2003, z. 3.
- Krzysztoforska-Doschek J., *Bolesław Leśmian i Rainer Maria Rilke – poeci tragizmu egzystencji ludzkiej* [w:] *Recepcja literacka i proces literacki. O polsko-niemieckich kontaktach literackich od modernizmu po okres międzywojenny*, red. G. Ritz, G. Matuszek, Kraków 1999.
- Kulczycka D., „*Ja jestem las ten cały – las cały aż po skraj*”. Kilka spostrzeżeń na temat lasu w twórczości i życiu autora „*Zielonej godziny*” [w:] *Twórczość Bolesława Leśmiana. Studia i szkice*, red. T. Cieślak, B. Stelmaszczyk, Kraków 2000.
- Kupczyk S.M., *Poetyckie studium dekadentyzmu. „Oddaleńcy” Bolesława Leśmiana w kontekście cyganerii młodopolskiej*, Studia Pedagogiczno-Artystyczne, t. 5, Poznań 2005.
- Kwiatkowski J., *Leśmian – artysta* [w:] tenże, *Szkice do portretów*, Warszawa 1960.
- Lebioda D.T., „*W nicość śniąca się droga*”. *Nad ontologią poetycką Bolesława Leśmiana* [w:] *Twórczość Bolesława Leśmiana. Studia i szkice*, red. T. Cieślak, B. Stelmaszczyk, Kraków 2000.
- Leśmian nowoczesny i ponowoczesny*, red. B. Grodzki, D. Trzeźniowski, Radom 2012.
- Libera L., *Literatura i folklor. O twórczości Jacka Malczewskiego i Bolesława Leśmiana*, Poznań 1994.
- Łapiński Z., *Metafizyka Leśmiana* [w:] *Studia o Leśmianie*, red. M. Głowiński, J. Sławiński, Warszawa 1971.

- Łopuszański P., *Bolesław Leśmian. Marzyciel nad przepaścią*, Warszawa 2006.
- Łopuszański P., *Leśmian*, Wrocław 2000.
- Łubowicz E., *System terminologiczno-pojęciowy w krytyce Leśmiana*, „Acta Universitatis Wratislaviensis” 1977, t. 19.
- Magnone L., *Kristeva – Leśmian – Konopnicka*, „Pamiętnik Literacki” 2008, z. 4.
- Markowski M.P., *Leśmian. Poezja i nicość* [w:] tenże, *Polska literatura nowoczesna. Leśmian*, Schulz, Witkacy, Kraków 2007.
- Markowski M.P., *Nowoczesność: ciało niedoświadczone* [w:] *Nowoczesność jako doświadczenie*, red. R. Nycz, A. Zeidler-Janiszewska, Kraków 2006.
- Markowski M.P., *Polska literatura nowoczesna: Leśmian*, Schulz, Witkacy, Kraków 2007.
- Meyer-Fraatz A., *Leśmianowskie metacykle liryczne jako zwierciadło sobowtóra autorskiego. Szkic problematyki* [w:] *Cykl i cykliczność. Prace dedykowane Pani Profesor Krystynie Jakowskiej*, red. A. Kieźuń, D. Kulesza, Białystok 2010.
- Michałowski P., *Bolesław Leśmian: ktoś „oprócz głosu”* [w:] tenże, *Głosy, formy, światy. Warianty poezji nowoczesnej*, Kraków 2008.
- Miejsce leśmianowskiej twórczości w literaturze polskiej*, red. D. Zwolińska, Zamość 2007.
- Nalewajk Ż., *Symbolistyczny styl wczesnej twórczości Bolesława Leśmiana (na przykładzie Baśni o Rycerzu Pańskim)* [w:] *Leśmian nowoczesny i ponowoczesny*, red. B. Grodzki, D. Trzeźniowski, Radom 2012.
- Nawrocki M., *Wariacje anielskie* [w:] *Leśmian nowoczesny i ponowoczesny*, red. B. Grodzki, D. Trzeźniowski, Radom 2012.
- Nawrocki M., *Wariacje istnieniowe. O ontologii poetyckiej Bolesława Leśmiana*, Tarnów 2009.
- Nowicki B., *Kalektwo li tylko wojenne? Gnostyczny supeł w „Żołnierzu” Bolesława Leśmiana*, „Kresy” 2007, nr 3.
- Nycz R., *„Słowami... w świat wyglądam”. Bolesława Leśmiana poezja nowoczesna* [w:] tenże, *Literatura jako trop rzeczywistości. Poetyka epifanii w nowoczesnej literaturze polskiej*, Kraków 2001.
- Nycz R., *Bolesława Leśmiana poezja nowoczesna* [w:] *Lektury polonistyczne. Dwudziestolecie międzywojenne. II wojna światowa*, t. 1, red. R. Nycz, J. Jarzębski, Kraków 1997.
- Nycz R., *Dwaj nowocześni: Leśmian i Stevens* [w:] *Poetyka, polityka, retoryka*, red. W. Bolecki, R. Nycz, Warszawa 2006.
- Nycz R., *Język modernizmu. Prolegomena historycznoliterackie*, Wrocław 2002.
- Nycz R., *Wielowykładalność: symboliczne alegorie Leśmiana* [w:] tenże, *Tekstowy świat. Poststrukturalizm a wiedza o literaturze*, wyd. 2, Kraków 2000.
- Olkuśnik E., *Słowotwórstwo na usługach filozofii* [w:] *Studia o Leśmianie*, red. M. Głowiński, J. Sławiński, Warszawa 1971.
- Opacki I., *„Pośmiertna w głębi jezior maska* [w:] *Studia o Leśmianie*, red. M. Głowiński, J. Sławiński, Warszawa 1971.
- Ortwin O., *Bolesław Leśmian. Łąka* [w:] tenże, *Pisma krytyczne*, t. II, *Studia o prozie, poezji i krytyce*, oprac. J. Czachowska, wstęp M. Głowiński, Warszawa 1970.

Indeks

- Aarne Antti 264
Adamowicz Bogusław 293
Adamowicz Jarosław 176
Agamben Giorgio 63
Alighieri Dante 255, 259, 359, 360, 362
Anczyc Władysław Ludwik 8
Andrzejewski Jerzy 313
Antoniuk Mateusz 280, 290, 303
Arystoteles 140
Asnyk Adam 8
- Bachelard Gaston 103, 117, 120, 121, 131,
133, 134, 135, 328
Balbierz Jan 59
Balbus Stanisław 95, 186
Bałus Wojciech 149, 152
Banasiak Bogdan 54, 127
Bańka Krzysztof 184–185, 315
Baran Bogdan 168
Barańczak Stanisław 138
Barthes Roland 154, 170, 183, 322
Bartmiński Jerzy 179
Bartnicka Barbara 285
Bataille Georges 185, 315, 345
Baudelaire Charles 40, 146, 147, 153, 212,
213, 348, 355
Baudrillard Jean 171, 183
Baumgarth Christa 275
Beaupré Barbara 357
Bednarczyk Adam 291, 325
Belmont Leo 246
Benjamin Walter 212, 219, 227
Berent Wacław 32, 144, 159, 166, 345
- Bergson Henri 10, 19, 27, 28, 29, 30, 37, 65,
67, 76, 124, 126, 127, 146, 253, 296,
305, 306, 307, 319
Biały Andriej 222
Biedermann Hans 254, 257, 261
Bielik-Robson Agata 65, 303, 304
Bieńczyk Marek 143, 154
Bieńkowski Zbigniew 248
Bińczyk Ewa 308, 309, 318
Blake William 321
Blanchot Maurice 61, 66
Bloch Ernst 149
Bloom Harold 304
Błoński Jan 28, 248, 305
Boczkowski Krzysztof 125
Bohrer Karl Heinz 95
Bolecki Włodzimierz 126, 134, 280, 299, 353
Bomba Jacek 148
Boniecki Edward 32, 41, 86, 89, 104, 151,
155, 156, 283, 302, 303, 306
Borowska Magdalena 152
Borzym Stanisław 28
Bosch Hieronim 316
Boss Medard 101, 103, 115
Brach-Czaina Jolanta 315
Brogowski Leszek 117
Brunel Pierre 321
Brzezicki Eugeniusz 148
Brzostowska-Tereszkiewicz Tamara 32, 176,
180, 189
Brzozowski Jerzy 147, 212
Brzozowski Stanisław 9, 28, 156, 244, 267
Bujnicki Tadeusz 174

- Caelius Aurelianus 148
 Campbell Jean 108, 109
 Chamisso Adelbert von 205, 216
 Chauvin Daniele 321
 Chevalier Jean 55, 326, 332
 Chodkowski Andrzej 301
 Chudak Henryk 131
 Cieśla-Korytowska Maria 58, 350
 Cieślak Tomasz 33, 58, 93, 103, 118, 137,
 176, 184, 192, 258, 281, 312, 315
 Cioran Emil 151
 Cirlot Juan Eduardo 254, 257, 261, 273,
 286
 Coates Paul 27, 86, 89, 125, 278, 299
 Cockiewicz Wacław 192, 314
 Conway Stephen 101
 Crookes William 248
 Cytowicz Richard E. 39
 Czabanowska-Wróbel Anna 17, 20, 34, 53–
 –67, 85, 86, 88, 89, 117, 118, 121, 124,
 128, 137, 138, 139, 142, 146, 176, 177,
 178, 180, 181, 188, 192, 195, 197, 206,
 231, 264, 265, 267, 271, 293, 295, 304,
 306, 313, 353, 359
 Czachowska Jadwiga 271
 Czaplewicz Eugeniusz 38, 263, 302
 Czapliński Przemysław 303
 Czechow Anton Pawłowicz 15, 221
 Czekalski Eustachy 21, 156
 Czerniawski Adam 183
 Czerwiński Marcin 174
 Czaykowski Bogdan 183
- Dagognet François 337
 Dancygier Józef 339
 Dąbrowski Ignacy 245, 246
 Dąbrowski Mieczysław 304
 Delaperriere Maria 191, 192
 Deleuze Gilles 54, 61
 Demska-Trębacz Mieczysława 272
 Derrida Jacques 61, 127, 171
 Dobkowski Mariusz 168
 Donahoe James 108
 Donne John 138
 Donovan Josephine 180
- Drzewiecki Stefan 24
 Dunin Maria 107
 Duns Szkot 37, 45
 Durand Gilbert 129, 321, 322, 330, 337
 Dürer Albrecht 143, 157
 Dybciak Krzysztof 85, 283, 289, 306, 317
 Dybel Paweł 123, 154, 299
 Dziadek Adam 154
- Eagleman David M. 39
 Eco Umberto 257
 Eliade Mircea 322, 323, 324, 329, 331, 334,
 336, 338, 339
 Eliot Thomas Stearns 125
 Epikur 148
 Eriksen Niels Nymann 60
 Eska Donata 248
 Euklides 49
- Faleński Felician 8, 264
 Falicka Krystyna 321
 Faraday Michael 248
 Faryno Jerzy 273
 Fazan Katarzyna 53, 95
 Ficino Marsilio 140
 Fieguth Rolf 122, 178, 188
 Finlay John 180
 Flammarion Camille 247, 248
 Flis-Czerbiak Elżbieta 157, 174, 217, 262,
 263
 Florenski Paweł 228
 Fontaine Petrus Franciscus Maria 168
 Forstner Dorothea 257, 261
 Fostowicz Michał 64
 Franz Marie-Luise von 181
 Freud Sigmunt 123, 149, 154, 299
- Garewicz Jan 341
 Gąsiorowski Wacław 48
 Genette Gérard 8
 German Juliusz 47–48
 Gheerbrant Alain 55, 326, 332
 Gierymski Aleksander 162
 Gili Joan L. 218
 Glass Grzegorz 156

- Głowiński Michał 16, 27, 28, 33, 36, 38, 42,
56, 85, 95, 102, 106, 118, 119, 123, 128,
155, 182, 197, 200, 210, 231, 248, 250,
256, 259, 266–271, 273, 277, 293, 295,
298, 299, 300, 303, 305, 307, 308, 317,
345, 353, 355
- Gogh Vincent van 197
- Gorczyńska Małgorzata 232, 272, 308, 309,
310, 313
- Górski Artur 124
- Grabiński Stefan 353
- Grabowski Marian 325
- Grisoni Dominique 142
- Grodzki Bogusław 20, 64, 93, 118, 157, 174,
176, 205–229, 254, 308, 353
- Gromczyński Wiesław 151
- Gromek O. 263
- Grossek-Korycka Maria 22, 28
- Grubiński Wacław 21
- Grzelak Agnieszka 142, 282
- Grzesik Jan 289
- Gutorow Jacek 61, 291
- Gutowski Wojciech 20, 34, 48, 50, 51, 64,
86, 89, 95, 117–136, 174, 254, 288,
296, 310, 311
- Handke Kwiryna 273, 283
- Hegel Georg Wilhelm Friedrich 61
- Heidegger Martin 101, 175, 302, 303–304
- Heraklit 30
- Herbert Zbigniew 283, 284
- Hildegarda z Bingen 148
- Hilgard Ernest 109
- Hipokrates 148
- Hobson Allan 109
- Hoeller Stephen A. 167–168, 175
- Hoffmann Ernst Theodor Amadeus 216
- Homer 330
- Hugo Victor 248
- Hutnikiewicz Artur 274
- Ignaszak Maria 17
- Illg Jerzy 174
- Ingram Forrest L. 47
- Irzykowski Karol 107
- Iwanow Waczesław 222
- Iwaszkiewicz Jarosław 182, 275, 299
- Jakitowicz Maria 54, 69, 86, 255, 271, 356
- Jakobson Roman 171
- Jakowska Krystyna 37, 47, 118, 122
- Janion Maria 75
- Januszewski Marcin 118
- Japola Józef 303
- Jarosiński Zbigniew 49
- Jarzębski Jerzy 259
- Jarzyna Anita 308
- Jasionowicz Stanisław 322
- Jaspers Karl 129, 141
- Jastrun Mieczysław 147, 272, 293
- Jastrzębski Zdzisław 107, 339
- Jay Martin 305
- Jellenta Cezary 48
- Jocz Artur 168, 174
- Jonas Hans 174, 175
- Jonson Ben 124, 125
- Jung Carl Gustav 109, 115, 175, 181, 224,
338
- Kafka Franz 61, 66
- Kamiński Antoni A. 166
- Kania Ireneusz 254, 273, 345
- Kant Immanuel 30, 251
- Kantor Tadeusz 53, 58, 114, 296
- Karpowicz Tymoteusz 85, 86, 89, 90, 271,
281, 285, 293, 295, 296, 300, 301, 304
- Karwowska Marzena 86, 117, 126, 129,
131, 137, 253, 275, 281, 296, 308, 312,
321–340
- Kasprowicz Jan 21, 99, 191
- Keefer Michael H. 175
- Kępiński Antoni 148
- Kęsikowa Urszula 176, 258, 312
- Kielak Dorota 48, 49
- Kierkegaard Søren 54, 60, 148, 152, 153,
155
- Kiezuń Anna 118
- Kita Beata 174

- Klibansky Raymond 150
 Klimczak Małgorzata 130
 Klimkowski Tomasz 278
 Klimowicz Marek 175
 Kluba Agnieszka 86, 182, 187, 275, 291, 299
 Kłosiewicz Olga 32
 Kłosińska Krystyna 170, 249
 Kobierzycki Tadeusz 283, 284
 Kolbuszewski Jacek 243
 Kołakowski Leszek 19, 45, 146
 Kołodziejczyk Ewa 293–304
 Komornicka Maria 99, 147, 163
 Konopnicka Maria 8, 9, 161, 172, 344
 Kopaliński Władysław 254, 257, 261
 Korab-Brzozowski Stanisław 21
 Korab-Brzozowski Wincenty 21, 22, 99, 163, 247
 Korotkich Krzysztof 46
 Korzeniowska Ewa 248
 Kostkiewiczowa Teresa 42
 Kowalczyk Aleksandra 273
 Kowalewska Małgorzata 342
 Kowalska M. 155
 Kowalski Andrzej Piotr 308
 Kowalski Piotr 331, 332
 Krasieński Zygmunt 251
 Kristeva Julia 142, 151, 152, 172, 183, 344
 Królak Sławomir 63, 171
 Kryczyńska Anna 150
 Kryński Stanisław 176, 192
 Krzemieniowa Krystyna 95
 Krzewicki Andrzej 151, 191, 302
 Krzymuska Maria 48, 50, 51
 Krzyńska-Nawrocka Eliza 353
 Krzysztoforska-Doschek Jolanta 56
 Krzywińska-Nawrocka Eliza 253–270
 Kuczyńska Alicja 140, 142, 149, 152
 Kuczyńska-Koschany Katarzyna 56
 Kuderowicz Zbigniew 151
 Kulczycka Dorota 93, 118, 286
 Kulesza Dariusz 118
 Kunicki Wojciech 227
 Kunz Tomasz 66, 88, 124
 Kupczyk Sylwia Małgorzata 117
 Kupis Bogdan 322
 Kuran-Bogucka Irena 219
 Kurek Jacek 305
 Kurkiewicz Marek 271–291
 Kuźma Erazm 280, 299
 Kwiatkowski Jerzy 126, 176, 185
 LaBerge Stephen 109
 Lacan Jacques-Marie-Émile 123, 154, 299
 Lachowska Dorota 141
 Lack Stanisław 280, 290, 303
 Lange Antoni 22, 25, 28, 36, 174, 212, 222, 243, 244, 245, 248
 Latawiec Czesław 124
 Lebioda Dariusz Tomasz 118
 Leeuw Gerardus van der 338
 Lemański Jan 247
 Lesman Aleksandra 339
 Lesman Kazimierz 339
 Leszczyńska-Pieniak Eliza 304
 Leszczyński Edward 28, 29
 Leśmian Bolesław 7–20, 21–52, 53–67, 69–83, 85–99, 101–115, 117–136, 137–157, 159–166, 167–189, 191–203, 205–229, 231–240, 243–251, 253–270, 271–291, 293–304, 305–319, 321–340, 341–350, 351–362, 363–377
 Leśniewska Maria 147, 212
 Lévinas Emmanuel 303
 Lewandowski Wojciech 273
 Libera Leszek 313
 Lindenberg Barbara 39
 Lorca Federico García 218, 219
 Lorenc Iwona 152, 155
 Lubicz Piotr 339
 Luter Marcin 195
 Łapiński Zdzisław 16, 124, 134, 250, 269, 298, 308
 Łebkowska Anna 344, 349
 Łopuszański Piotr 31, 159, 160, 339
 Łozińska Tamara 257
 Łoziński Jerzy 39

- Łubowicz Elżbieta 169
 Ługowska Jolanta 142
 Łuskina Ewa 48
 Łużny R. 169
- Maciejewska Irena 290
 Maciejewski Jarosław 156
 Madyda Aleksander 54, 69, 86, 102, 255, 271, 323, 356
 Maeterlinck Maurycy 11, 107, 194, 200, 246, 248
 Magnone Lena 172, 344
 Malczewski Antoni 73
 Malczewski Jacek 313
 Maliszewski Krzysztof 305
 Mallarmé Stéphane 12, 192
 Małczyńska Anna 142
 Małczyński Bartosz 142
 Man Paul de 188
 Marcel Gabriel 339
 Marchel Kaja 275
 Margański Janusz 171
 Markiewicz Henryk 8, 9, 16
 Markowski Michał Paweł 30, 85, 86, 137, 142, 151, 154, 157, 169, 170, 172, 177, 256, 257, 258, 260, 263, 267, 274, 293, 306, 308, 316, 317, 346, 348
 Mattiussi Laurent 322
 Matuszek Gabriela 17, 56, 177, 293, 347
 Matuszewski Krzysztof 54
 Mazurkiewicz Tomasz 213
 Mazurowa Maria Ludwika 107, 339
 Melberg Arne 59
 Merleau-Ponty Maurice 307
 Meyer-Fraatz Andrea 118, 122
 Michał Anioł, właśc. Buonarroti Michelangelo 310
 Michałowski Piotr 85, 86, 316
 Miciński Tadeusz 21, 22, 28, 51, 95, 99, 121, 122, 124, 125, 153, 167, 168, 170, 174
 Mickiewicz Adam 37, 65, 86, 118, 120, 137, 138, 142, 178, 184, 231, 256, 258, 262, 290, 299, 306, 353
 Mioletinski Eleazar Moiseewič 339
 Migasiński Jacek 155
 Mikołajewski Jarosław 264
 Milan Rafał 341–350
 Miłosz Czesław 37, 65, 86, 118, 125, 142, 184, 231, 256, 262, 299, 306, 353
 Miłoszewski Stanisław 9
 Mindell Arnold 328
 Miriam, patrz. Przesmycki Zenon
 Misiak Iwona 178, 206
 Mitarski Jan 148
 Mochnacki Maurycy 75, 77, 78
 Mojżesz Majmonides 148
 Molisak Alina 304
 Monneyron Frédéric 322
 Morris William 10
 Morstin Ludwik Hieronim 28, 29
 Mortkowicz Jakub 8, 10, 24
 Moszczyński Kazimierz 332, 333
 Musiał Łukasz 61
 Myszor Wincenty 167, 174, 175, 185
- Nabokov Dmitri 39
 Napierski Stefan 303
 Nawrocki Michał 85, 95, 118, 137, 171, 185, 191, 231, 256, 258, 259, 261, 267, 268, 269, 295, 300, 304, 307, 312, 313, 319, 351–362
 Nerval Gérard de 172, 174, 183
 Nicolini Fausto 36
 Niebrzegowska Stanisława 179
 Niemojewski Jerzy 125
 Nietzsche Fryderyk 29, 32, 60, 146, 165, 168, 175
 Norwid Cyprian Kamil 137, 138, 156
 Novalis, właśc. Friedrich von Hardenberg 11, 133, 227
 Nowicki Bogdan 176
 Nowosielski Jerzy 228
 Nycz Ryszard 11, 27, 33, 85, 93, 102, 125, 126, 131, 134, 169, 176, 182, 187, 211, 212, 231, 256, 259, 289, 305, 307, 319, 344, 346, 353

- Ochotnicka Anika 166
 Okopień-Sławińska Aleksandra 42, 102
 Okulicz-Kozaryn Małgorzata 243–251
 Okulicz-Kozaryn Radosław 17, 159–166
 Olearczyk Teresa 272, 273, 275, 276, 279, 280, 290
 Olech Barbara 37, 47, 122
 Oliveros Pauline 291
 Olkuśnik Ewa 33, 130
 Olszewska Marta 291
 Ong Walter 303
 Opacka-Walasek Danuta 39
 Opacki Ireneusz 85, 87, 123, 124, 155, 277, 299
 Ortwin Ostap 271
 Osiński Dawid Maria 21–52, 304
 Osteen Mark 167
 Ostrowska Bronisława 9, 22, 99
 Otto Rudolf 322
 Owczarski Wojciech 31, 41, 58, 101–115, 296
 Owidiusz 300

 Pachciarek Paweł 257
 Paladino Eusapia 247
 Panas Władysław 228
 Pankowski Marian 17, 33, 113, 151, 191, 302, 368
 Panofsky Erwin 150
 Papierkowski Stanisław K. 13, 33, 130
 Paweł z Eginy 148
 Petrarca Francesco 264, 362
 Piechal Marian 271
 Pieńkowska M. 142
 Pieńkowski Stanisław 15
 Pigoń Stanisław 14
 Pilch Urszula M. 85–99
 Plath Sylvia 58, 350
 Platon 127, 140
 Pleśu Andrei 278
 Płonka-Syroka Bożena 275, 288
 Płoszewski Leon 17
 Pocek Jan 274, 285
 Podgórska Barbara 209
 Podgórski Adam 209
 Podgórzec Zbigniew 228
 Podraza-Kwiatkowska Maria 7–21, 57, 76, 106, 107, 124, 134, 135, 141, 147, 163, 166, 170, 174, 176, 180, 243, 250, 256, 258, 261, 264, 274, 295, 297, 317, 318, 353, 359
 Poe Edgar Allan 354–355, 356, 357, 358
 Pollak Seweryn 180
 Pomorski Adam 125, 133
 Popiel Magdalena 280, 289
 Porębowicz Edward 25, 162, 359, 360
 Pospiszyl Kazimierz 149
 Potocki Wacław 14
 Poulet Georges 126, 248
 Powell Arthur Edward 226
 Póltawski Adam 8
 Prokopiuk Jerzy 149, 175, 224
 Próchniak Paweł 66, 88, 124, 231–240
 Przerwa-Tetmajer Kazimierz 7, 9, 21, 191, 243, 244, 288
 Przesmycki Zenon, ps. Miriam 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 18, 19, 22, 23, 24, 26, 31, 107, 121, 137, 138, 140, 141, 143, 144, 156, 157, 159, 160, 161–162, 166, 194, 200, 201, 211, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 251, 253, 257, 302, 318, 339, 357
 Przeźmiński Jarosław 305
 Przyboś Julian 126
 Przybył Elżbieta 174
 Przybyszewski Stanisław 11, 17, 28, 48, 123, 154, 174, 247, 299, 347,
 Puchalska Iwona 58, 350
 Puzyna Czesław 290

 Quispel Gilles 174

 Radtke Emilia 33
 Ratuszna Hanna 137–157, 184, 315
 Reszke Robert 181, 338
 Rewers Ewa 152
 Ricoeur Paul 322
 Rilke Rainer Maria 56, 295
 Rimbaud Arthur 40

- Ritz German 56
 Robertson Lynn C. 39
 Rolicz-Lieder Waław 9
 Rougemont Denis de 322
 Rowiński Cezary 85, 86, 89, 95, 104, 271, 277, 283, 288, 293, 298, 302, 306, 314
 Rudolph Kurt 174, 182, 185
 Ruffer Józef 99
 Rusek Marta 66, 88, 124
 Ruyer Raymond 175
 Rydzewski Włodzimierz 166
 Rymkiewicz Jarosław Marek 86, 107, 112, 222, 250, 251, 257, 258, 268, 302, 309, 315
 Ryziński Remigiusz 142, 172
 Rzeczycka Monika 176, 222
- Sacks Oliver 39
 Sadowski Witold 263, 302
 Sagiv Noam 39
 Salwa Piotr 264
 Sandauer Artur 15, 16, 36, 85, 154, 293, 297
 Saner Hans 141
 Sarnecki Zygmunt 162
 Sartre Jean-Paul 151, 155, 175
 Saussure Ferdinand de 171
 Sawicka-Lewczuk Barbara 31, 58, 281
 Saxl Fritz 150
 Scheler Max 325
 Schlegel Friedrich 228
 Schleiermacher Friedrich 149
 Schlemihl Piotr 205
 Schopenhauer Arthur 11, 151, 341, 342, 350
 Schulz Bruno 58, 114, 137, 157, 169, 274, 293, 296, 306
 Schumacher Iwona 273
 Segal Robert 175
 Shell Marc 167
 Sidoruk Elżbieta 33, 118, 121, 123
 Siemaszko Piotr 282
 Sienkiewicz Barbara 66, 118, 124, 168, 315
 Sieradzan Jacek 168
- Siganos André 322
 Sikora Ireneusz 261
 Siwiec Magdalena 58, 350
 Skawiński Jacek 142
 Skibiński Ziemowit 77
 Skubalanka Teresa 33, 89
 Skwarczyńska Stefania 169
 Sławek Tadeusz 310, 311
 Sławiński Janusz 28, 42, 85, 123, 155, 250, 269, 295, 300, 305, 309
 Słonimski Antoni 247
 Słowacki Juliusz 59, 87, 99, 353, 372, 375
 Smyk Katarzyna 274, 280, 285
 Sobieska Anna 32, 86, 89, 176, 180, 183, 222, 260, 262, 265, 272, 273, 279, 285, 289, 303, 306, 307, 313
 Sokołowska Katarzyna 37, 47, 122
 Sokółska Urszula 176, 192, 312
 Sołowiów Włodzimierz 228
 Sołtysikowa Anna 325
 Sowinski Grzegorz 174
 Spinoza Baruch 45
 Spólna Anna 305–319
 Staff Leopold 9, 17, 21, 22, 34, 57, 66, 85, 88, 96, 118, 121, 122, 124, 134, 137, 176, 192, 231, 267, 271, 293, 306, 353, 359
 Stala Marian 16, 29, 32, 37, 50, 65, 66, 85, 88, 98, 99, 118, 124, 133, 135, 136, 142, 173, 174, 184, 185, 186, 195, 203, 222, 231, 255, 256, 262, 280, 293, 299, 302, 303, 306, 310, 312, 318, 342, 353, 363–377
 Stankowska Agata 66, 88
 Steiner Rudolf 175, 211, 213
 Stelmaszczyk Barbara 15, 20, 33, 58, 64, 69–83, 85, 87, 93, 103, 118, 137, 176, 184, 192, 258, 281, 282, 302, 306, 308, 312, 315, 318
 Stone Rochelle Heller 87, 180, 222
 Strózewski Władysław 126, 134, 296, 302
 Struzik Elżbieta 305, 307
 Swedenborg Emanuel 212
 Swoboda Tomasz 126

Adiustacja językowo-stylistyczna

Anna Poinc-Chrabąszcz

Renata Włodek

Redaktor prowadzący

Anna Poinc-Chrabąszcz

Korekta

Zespół

Skład i łamanie

Hanna Wiechecka

Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego

Redakcja: ul. Michałowskiego 9/2, 31-126 Kraków

tel. 12-663-23-81, 12-663-23-82, fax 12-663-23-83